

TAMPERE. FINLAND

HE 176/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle työttömien opiskelua ja työttömyysturvaoikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Regina Saari, työllisyysjohtaja

25.10.2022

TAMPERE

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Muutoksen hyödyt

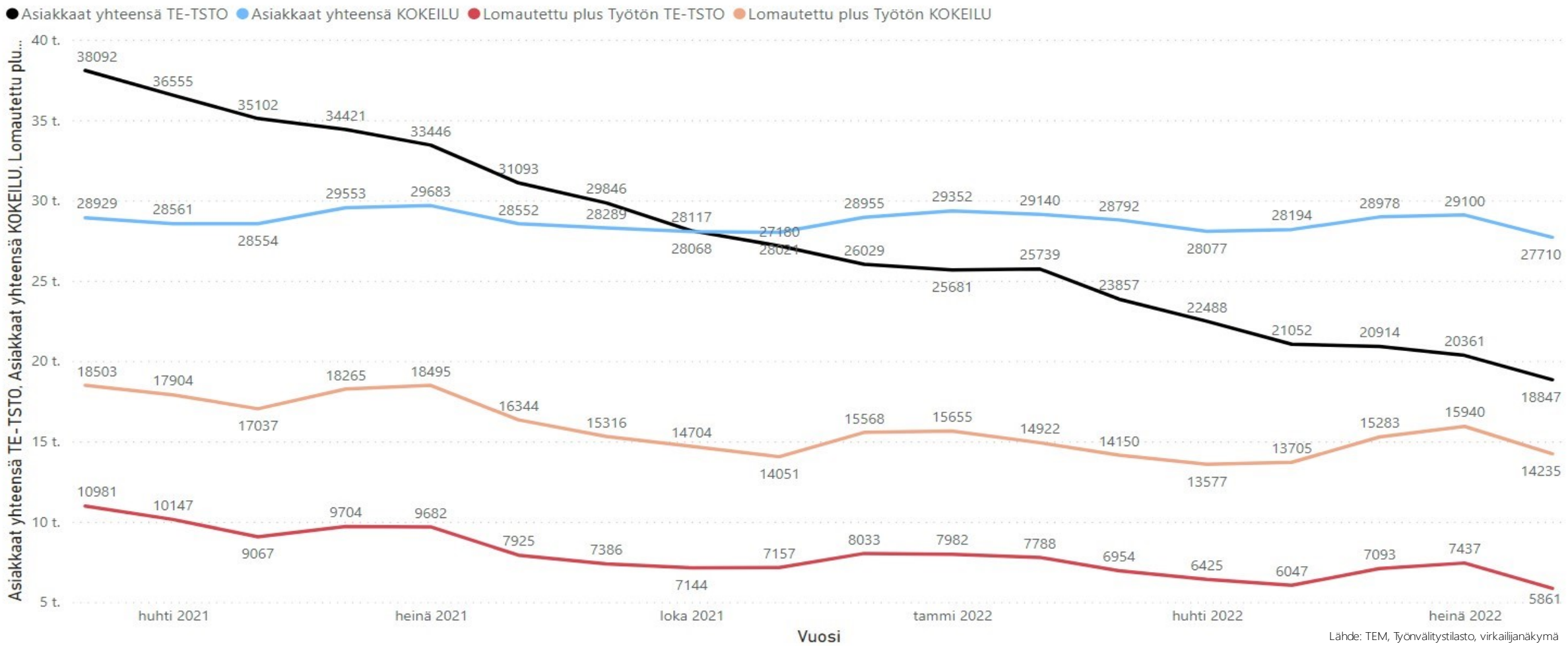
- Opintojen tarkempi määrittely eri tulkintaluokkiin tuo selkeyden työttömyysturvaprosessiin – suurelta osin selvityspyyntöjä ei enää tarvitse tehdä. Tämä säästää työntekijäresursseja ja poistaa asiakkaan huolen työttömyysturvan menetyksestä ja voi lisätä asiakkaan kiinnostusta oman osaamisensa kehittämiseen ja ylläpitoon.

- Työllisyystoimijoille ehdotettu muutos vähäisiin ja pienimuotoisiin opintoihin mahdollistaisi työvoiman turvaamisen toimet yhdessä oppilaitosten kanssa nykyistä joustavammilla tavoilla. Lisäksi se edistäisi myös kunnan elinvoimaekosysteemin rakentumista, kun oppilaitosten kanssa voitaisiin yhteiskehittää työllisyys-koulutus-yritys -yhdyspintaa vapaammin.

Muutoksen haasteet, resurssit

- Työnhakukeskustelujen lisääminen lisää merkittävästi erityisesti kuntakokeilualueiden työtä, samoin arvioidaan lisääntyvän työttömyysturvaseuraamusten ja muistutusten määrä. Lisäksi työttömyysturvalausunnot ja työttömyysturvalausuntoihin liittyvä selvitystyö lisääntyvät kokeilukunnissa ja TE-toimistoissa.
- Muutoksen seurauksena tulee kuusi eri mallia opiskella työttömyysaikana ja henkilöstön tulee tuntea jokaiseen liittyvät etuudet, työttömyysturva ja asiakaspalvelumalli, jota opiskelun aikana sovelletaan
- Kuntakokeilualueiden asiakaskohderyhmässä omaehtoisten opintojen määrä on korkea, koska kokeilujen kohderyhmän palvelutarpeet edellyttävät usein toimia, joilla parannetaan työllistymisen edellytyksiä. Näin ollen hallituksen esitys luo painetta kunnille menojen kattamiseen lisähenkilöstön rekrytointitarpeiden muodossa, mikä ei ole kokeilulainsäädännön lähtökohtien mukaista.
- Kaikki aikasäästö mitä työttömyysturva- tai muista hallinnollisista tehtävistä saadaan, tulisi saada käyttää työpaikkojen täyttämiseen, asiakkaan työnvälitykseen ja kohtaannon edistämiseen eikä jäykän yksityiskohtaisesti säädetyn palveluprosessin toteuttamiseen.

Pirkanmaan kuntakokeilun ja TE-toimiston pirkanmaalaisten asiakkaiden ja työttömien määrän kehitys

Lähde: TEM, Työnvälitystilasto, virkailijanäkymä

Muutoksen haasteet, asiakaskokemus

- Eri koulutusmuodoissa olevat asiakkaat ovat hyvin eriarvoisessa asemassa sen kannalta, mitä heiltä lakisääteisesti opiskelun aikana odotetaan. Ainoastaan työvoimakoulutuksessa olevilla on taustasta riippumatta mahdollisuus opiskella ilman työnhakuvelvoitetta ja tiheätä koulutuksen aikaista haastatteluprosessia. Samoissa koulutuksissa olevien erilaiset tukimuodot ja muut säännökset näyttäytyvät asiakkaille hyvin hämmentävinä eivätkä tuota hyvää asiakaskokemusta julkisesta työnvälityksestä.
- Vedenjakaja siinä, onko asiakkaalla ammatillista koulutusta vai ei, näyttäytyy myös erikoisena, koska asiakkaan tutkinnolla ei ole välttämättä tekemistä asiakkaan koulutustarpeen kanssa eikä myöskään työvoimakoulutusvalinnoissa tällä asialla ole merkitystä. Tämä kriteeri lakiesityksessä ei mahdollista urasiirtymiä ja edistä siirtymistä esim. työvoimapula-aloille hiipuvilta toimialoilta.
- Kun asiakkaan osaamisen kehittämisen polkua suunnitellaan, tämän kokonaisuuden (6 eri mallia) käyminen asiakkaan kanssa läpi on vaativaa ja aikaa vievää ja asiakkaalle kokonaisuus näyttäytyy sekavana. Asiakkaille on myös vaikea perustella, miksi työvoimakoulutuksessa on eri säännöt, etuudet, työnhakuvelvollisuus ja asiakaspalvelumalli verrattuna omaehtoiseen opiskeluun työttömyysetuudella ja että säännökset ovat erilaiset myös omaehtoisen koulutuksen sisälläkin.
- Monimutkainen kokonaisuus lisää kuntien työmäärää, haastaa viestinnällisesti ja näyttäytyy asiakkaille tempoilevana sääntöviidakkona

Kuusi opiskeluputkea asiakaspalvelumallin näkökulmasta

- työvoimakoulutuksessa olevilla riippumatta koulutustaustasta ei työnhakuvelvoitetta eikä haastatteluja koulutuksen aikana, asiakaspalveluprosessi alkaa vasta kuukautta ennen koulutuksen päättymistä
- työttömyysetuudella omaehtoisia opintoja opiskeleva, jolla aiempi koulutus - täysi työnhakuvelvoite eli 4 työnhakua/1kk ja työnhakukeskusteluprosessi (6 haastattelua) 3kk välein koko koulutusajan. Esimerkki lähihoitajaopinnot n. kaksi vuotta: asiakkaan tulee hakea opintojen aikana **96** työpaikkaa ja häntä tulee haastatella **24** kertaa.
- työttömyysetuudella omaehtoisia opintoja opiskeleva, jolla ei aiempaa koulutusta, työnhakuvelvollisuus 3 paikkaa/3kk aikana, ensimmäinen haastattelu 1kk ennen koulutuksen päättymistä
- sivutoimisesti opiskelevat, täysi työnhakuvelvollisuus ja työnhakukeskusteluprosessi (6 haastattelua) 3kk välein
- lyhytkestoiset opinnot, täysi työnhakuvelvollisuus ja työnhakukeskusteluprosessi (6 haastattelua) 3kk välein
- vapaasti opiskeltavat opinnot, täysi työnhakuvelvollisuus ja työnhakukeskusteluprosessi (6 haastattelua) 3kk välein

TAMPERE.
FINLAND

KIITOS

Regina Saari

p. 050 346 9603

regina.saari@tampere.fi

TAMPERE

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo